

супроводу та інформаційного забезпечення навчального процесу, створення адекватних умов і засобів профілізації навчання, функціонування ефективної системи моніторингу якості освіти, яка передбачає загальнонаціональне тестування успішності учнів та участь країни у міжнародних порівняльних дослідженнях якості учнівських знань. Саме це коло питань забезпечує високий рівень якості загальної середньої освіти і окреслює перспективи її вдосконалення.

ЯКІСТЬ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ ТА ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В США У РЕЦЕПЦІЯХ КИТАЙСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ

О. М. Шнарук, к. пед. н.

Незаперечним фактом для китайських дослідників є те, що у XXI столітті проблема якості освіти є центральною темою для освітніх систем усіх розвинених країн світу. У зв'язку з цим повсюдно усвідомлюється необхідність розробки механізмів забезпечення та контролю якості, одним з яких є освітній стандарт (课程标准). Стандарт позиціонується змістовим ядром освіти, яке містить у собі матеріал, необхідний і достатній для забезпечення якісної освіти, а стандартизація освіти має сприяти підвищенню загальнонаціонального рівня якості у цій галузі.

Визначено, що у пошуках нової парадигми забезпечення якісної освіти китайські дослідники часто звертаються до досвіду розвинених країн. Тобто вдосконалення системи освіти відбувається з урахуванням не лише вітчизняного, а й зарубіжного досвіду, надбань кращих учительських колективів, результатів педагогічних експериментів, що цілком відповідає міжнародним тенденціям розвитку освіти і сприяє інтеграції у світовий освітній простір. З огляду на це особливо цікавою для них є американська система освіти, яка тривалий час перебуває у стані реформування в напрямі підвищення якості шляхом запровадження освітніх стандартів.

Китайськими науковцями встановлено, що процес розробки стандартів шкільної освіти в США розпочався пізніше, ніж в європейських країнах і здійснювався з метою підвищення ефективності економіки. Він динамічний і знаходиться у стані постійної модернізації, що відбивається на вдосконаленні нових критеріїв національних освітніх стандартів. Стандарти базових компетентностей використовувалися в школах 34 штатів США у 1973 – 1983 рр. та означали мінімальні вимоги до закінчення середньої школи. Їх запровадження мало певне позитивне значення для підвищення навчальних досягнень учнів з найнижчим рівнем успішності.

Розробка стандартів змісту освіти зосереджується переважно навколо ключових навчальних дисциплін, найбільш активно процеси реформування відбуваються у таких предметних галузях, як природничі науки, математика, рідна мова. Такі пріоритети зумовлені впливом знань у названих галузях на економічний потенціал країни. З іншого боку, економічна детермінованість

пріоритетних напрямів реформування освіти часто призводить до звуження обсягу викладання «непріоритетних» дисциплін.

Доведено, що особливістю американських стандартів є різноманітність та рекомендаційний характер. На відміну від американських стандартів, освітні стандарти КНР є обов'язковими до виконання. В освітніх стандартах КНР немає такого типу, як стандарт можливостей. У змістах освітніх стандартів Китаю та США існують відмінності з точки зору загальної концепції освіти, вимог до тексту та міждисциплінарного зв'язку.

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ФІНЛЯНДІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Л.Л. Волинець

Усвідомлено, що перспективність використання досвіду Фінляндії в забезпеченні якості загальної середньої освіти в Україні полягає в можливості осмислення українським суспільством, насамперед політиками й освітянами, таких концептуальних ідей найефективнішої серед країн ОЕСР системи освіти:

- важливості загальнонаціонального усвідомлення освіти як ключового рушія соціальних та економічних трансформацій в сучасній Україні;
- наявності політичної волі щодо створення ефективної системи забезпечення якості загальної середньої освіти, яка б дійсно «працювала»;
- усвідомлення надважливої суспільної ролі вчителя та організації якісного добору абітурієнтів та підготовки педагогічних кадрів, підвищення рівня педагогічної культури шляхом залучення директорів та вчителів шкіл до науково-пошукової діяльності;
- важливості докорінного переосмислення педагогами й політиками різних складових української системи освіти (якості управління, фінансування, наукового, кадрового забезпечення, навчальних програм тощо), з урахуванням особливостей національної культури, сучасних концепцій освіти, досвіду інших країн світу, здобутків суміжних з педагогікою наук, та напрацювання концепції комплексного забезпечення якості загальної середньої освіти в Україні;
- важливості мобілізації освітньої громадськості, науковців, митців, батьків, усіх небайдужих до проблем української освіти для визначення адекватних вимогам часу цілей, підходів до відбору та структурування змісту, організації загальної середньої освіти тощо;
- збалансованості структури змісту загальної середньої освіти відповідно до сучасних вимог інтелектуального, емоційного, фізичного розвитку учнів тощо;
- важливості послідовного політичного керівництва й стабільного розвитку системи освіти відповідно до визначених стратегічних цілей;